

Akad. prof. Vito Turk

Diplomiral in doktoriral na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani (FKKT). Po diplomi se je zaposlil na Institutu Jožef Stefan (IJS), podoktorsko izpopolnjevanje na biokemiji pa je opravil leta 1969-1970 na University of Arizona, Tucson, ZDA. Po vrnitvi je postal vodja Odseka za Biokemijo in molekularno biologijo, IJS. Od 1996-2005 je bil direktor IJS. Od 1976-1996 je bil zaposlen na FKKT, in bil redni profesor ter predstojnik katedre za biokemijo. Od 2005 je predsednik Mednarodne Podiplomske Šole Jožefa Stefana (MPŠ).

Že na začetku znanstvene kariere, se je zavedal pomena interdisciplinarnega pristopa pri reševanju raziskovalnih problemov kar je omogočilo poznavanje kemije, radiobiologije ter delno biologije in fiziologije. Izjemnega pomena pa je bila poglobitev znanje biokemije v času podoktorskega izpopolnjevanja. Bil je eden od pionirjev na področju proteolize ter razumevanju njene vloge v normalnih ter patoloških procesih, kar mu je prineslo v svetu izjemen ugled. Postavil je sodoben laboratorij kar so mu omogočili tudi mednarodni projekti. Vodil je raziskave na področju proteinske kemije in biokemije. Razvite so bile nove metode izolacije proteinov in sicer cisteinskih katepsinov ter te encime biokemijsko okarakterizirali. Vzporedno s katepsini so odkrili nekatere endogene proteinske inhibitorji kot so človeški stefin A in cistatin C. Prav tako je bil eden od mednarodne skupine raziskovalcev ki so objavili nomenklaturu o razdelitvi cistatinov na tri družine. Istočasno, je izpostavil sodelovanje s skupino Nobelovca Roberta Huberja na področju strukturne biologije in tako so določili kristalno strukturo nekaterih proteinov. Pomemben prelom na področju metod predstavlja tudi uvedba rekombinantne DNK tehnologije ter postavitev skupine za strukturno biologijo. To je omogočilo določitev nekaterih struktur v lastnem laboratoriju. Vse te raziskave so vodile do novih odkritij v katerih sodelujejo in imajo ključno vlogo cisteinske protease pri nekaterih patofizioloških procesih kot so programirana celična smrt – apoptoza (V. Stoka), rak itd. Vse raziskave, je V. Turk vodil kot mentor vrsto diplomantov, magistrantov in doktorantov. Dal je tudi pobudo za ustanovitev posebne smeri biokemije na FKKT. Mnogi sodelavci so postali izjemno uspešni raziskovalci doma in v tujini.

Bil je vabljen predavatelj na mnogih uglednih tujih univerzah, raziskovalnih institutih ter mednarodnih simpozijih in kongresih v Evropi, Aziji, Severni in Južni Ameriki. Prejel je vrsto mednarodnih priznanj, med drugim je postal prvi predsednik Evropskega komiteja za proteolizo ter predsednik Mednarodnega komiteja za proteolizo, EMBO member. Bil je bil pobudnik za ustanovitev Slovenskega biokemijskega društva (SBD) ter njegov prvi predsednik ter predsednik Zveze biokemijskih društev Jugoslavije. Bil je tudi predsednik Izvršenega odbora Zveze evropskih biokemijskih društev (FEBS), nato pa Generalni sekretar FEBSa, za kar mu je bilo podeljeno priznanje Diplôme d'Honneur za uspešno delo.

V Sloveniji pa je prejel nagrado Borisa Kidriča za vrhunske znanstvene dosežke, Zoisovo nagrado kot tudi nagrado Ambasador znanosti RS. Odlikovan je bil tudi s Srebrnim častnim znakom svobode RS. Je član SAZU.

Objavil je več kot 500 znanstvenih publikacij z ~30000 citatov ter h-indeks 80 (Web of Science) ter ~45000 citatov ter h-indeks 84 (Google Scholar).

Več čas se je ukvarjal tudi z znanstveno politiko v domačem in mednarodnem prostoru kjer se je boril za uveljavljanje znanosti predvsem v RS.

https://bib.cobiss.net/bibliographies/si/webBiblio/bib201_20240620_140909_01085.html